

Streszczenie

Celem dysertacji „Projektowanie interakcji za pomocą nowych mediów we współczesnym teatrze tańca” jest opisanie teatru tańca współczesnego jako zjawiska artystycznego, dziś nadal mało popularnego na gruncie polskim oraz wykazanie, że wpływ na przebieg przedstawienia, ale i funkcjonowania instytucji kultury, mają zarówno artyści, jak i widzowie, którzy współtworzą spektakl, wklajając się w różnego rodzaju interakcje. Kluczowym słowem dla rozprawy jest „interakcja” i to jej podporządkowana jest dysertacja. Autorka wyjaśnia definicję oraz przytacza przykłady jej występowania zarówno w świecie rzeczywistym, jak i w wirtualnej rzeczywistości. Przedmiotem analizy są m.in. spektakle, performansy, akcje społeczne, festiwale oraz działania podejmowane przez adeptów sztuki tanecznej oraz instytucje kultury, zmierzające do popularyzacji teatru tańca współczesnego.

Praca składa się z dwunastu rozdziałów. Każdy z nich obejmuje jedno zagadnienie. Autorka rozpoczyna rozważania od określenia źródła popularności tańca i teatru tańca współczesnego. Zasadniczy wpływ na popularyzację omawianej dziedziny sztuki miały rozmaite festiwale, ale i programy telewizyjne prezentujące umiejętności taneczne młodych Polaków. Natomiast dzięki powstawaniu szkół oferujących kształcenie na poziomie uniwersyteckim, możliwe było wykształcenie specjalistów zajmujących się tańcem profesjonalnie. Istotną częścią pracy jest katalog teatrów tańca współczesnego oraz organizowanych przez nie festiwali tanecznych, uzupełniony o analizę dostępności do placówek kultury w poszczególnych województwach. Zgodnie z tezami determinizmu technologicznego, przypisującego technice i technologii zasadniczą rolę w kształtowaniu rzeczywistości społecznej, autorka zaznaczyła także wpływ rozwoju technologii komunikacyjnych na upowszechnienie dostępu do informacji, a co za tym idzie, także na tworzenie portali, serwisów, for internetowych poświęconych sztuce tanecznej i skupiających miłośników tańca i teatru tańca współczesnego. Dokonano również subiektywnego przeglądu stron internetowych poświęconych omawianemu zagadnieniu, reprezentatywnych dla poszczególnych krajów, w których sztuka ta się rozwija. Ważnym zagadnieniem poruszonym w niniejszej pracy jest zarządzanie treścią w mediach społecznościowych i szeroko pojmowanej cyberprzestrzeni przez instytucje kultury i osoby

promujące teatr tańca współczesnego w cyberkulturze. Wszystko to składa się na projektowanie interakcji.

Skrótowno opisano także dzieje tańca, który towarzyszy ludziom od zarania dziejów. Autorka opisała też historię baletu w Polsce. Jednakże główny nacisk położony został na ewolucję, jaka miała miejsce w dziedzinie tańca pod koniec XIX wieku i na początku XX wieku, kiedy to do głosu doszło pokolenie prekursorów, zrywających z utartymi schematami i zasadami panującymi w balecie. Przybliżono sylwetki Isadory Duncan, Ruth St. Denis, Loïe Fuller, Marthy Graham oraz Mary Wigman, które miały niezaprzeczalny wpływ na rozwój sztuki tanecznej oraz powstanie tańca modern. Omówione zostały również dokonania takich teoretyków tańca jak: Francois Delsarte, Émile Jaques-Dalcroze, czy Rudolf Laban. W dalszej kolejności autorka przytoczyła życiorysy prekursorów teatru tańca współczesnego, takich jak: Conrad Drzewiecki, Jacek Łumiński, czy Ewa Wycichowska, którzy zrewolucjonizowali polską scenę taneczną.

Wpisując się w dyskurs śląskoznawczy i mając na uwadze fakt, że dysertacja powstała na Śląsku, omówiony został także aspekt związany właśnie ze śląsko-zagłębiowskimi tradycjami baletowymi. Przywołano istniejące tu instytucje kultury, ze szczególnym uwzględnieniem Śląskiego Teatru Tańca oraz Bytomskiego Teatru Tańca i Ruchu „Rozbark”. Przedstawiono także przemiany publiczności związane z ewolucją zarówno sztuki teatralnej, jak i przestrzeni scenicznej, ale i gustów odbiorczych oraz to, jak instytucje kultury projektują, ale i niejako budują swoją publiczność. Dodatkowo, praca zawiera także omówienie kwestii związanych z teatrem integracyjnym, tworzonym przez osoby niepełnosprawne, które do tej pory były marginalizowane w dyskursie akademickim.

Podsumowując, dysertacja poświęcona teatrowi tańca współczesnego ma charakter interdyscyplinarny, a poruszane w niej zagadnienia związane są z badaniami komunikologicznymi, estetycznymi i śląskoznawczymi. Stanowi także przyczynek do szerszego namysłu nad tą do tej pory mało rozpoznaną dziedziną sztuki.

Słowa kluczowe: teatr tańca współczesnego, taniec współczesny, projektowanie interakcji w teatrze, publiczność teatralna, tancerz, artysta, performer.

Summary

The aim of dissertation „designing of interactions using new media in modern dance theatre” is to describe contemporary dance theatre as the artistic phenomenon , still not very popular in Poland, and also demonstrating that audience and actors, who involve in all kinds of interactions contribute to the performance, and both can influence the course of the play and even operation of culture institute. Key word for this paper is “interaction” which will be main subject. Author explains definition of it, and quotes examples both from real world and virtual reality. Subjects of the analysis are: performances, plays, social actions, festivals, actions taken by adepts of dance art and culture institutions, aiming for popularization of modern dance theatre.

Papers consists of 12 chapters. Each of them covers one problem. Author starts hers considerations by defining source of popularity of dance and contemporary dance theatre. Essential influence in popularization of discussed field of art had all kind of festivals, but also tv-shows discovering dance skills of young polish people. Emerging of schools educating at university level, allowed to educate specialists dealing with dance at professional basis. Important part of this dissertation is a catalogue of contemporary dance theatres as well as dance festivals organized by them, and all this updated by latest date about their availability in each province. Author has also described influence of growing communication technology in spreading access to information, hence creating of portals and forums bringing together fans of modern dance and contemporary dance theatres. According to thesis of technological determinism, technology is being ascribed the main role in shaping social reality. An overview of web pages, representative for each country and subjected to this topic has been also included.

Important subject discussed here is content management in social networks and cyberspace, done by cultural institutions and people promoting dance theatre in cyber culture. All this is a composition of interaction designing.

History of dance theatre which accompanied humanity since the begging of time, has also been described briefly. Author also described history of polish ballet. Main accent however has been made on evolution which took place in this field at the end of XIX and the beginning of XX

century, when new generation of precursors came out and broke off with the well-known schemas and clichés present in ballet. Author brought out characters such as: Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Loïe Fuller, Martha Graham and Mary Wigman, which have undeniable impact on modern dance and dance art development. Also theorists such as: Francois Delsarte, Émile Jaques-Dalcroze or Rudolf Laban and their achievements has been described. Furthermore author has introduced curriculum vitae of modern dance precursors such as: Conrad Drzewiecki, Jacek Łumiński or Ewa Wycichowska, who revolutionized polish dance scene.

Considering that this dissertation has been created in Silesia district in Poland, also aspect of local ballet traditions has been described. Local culture institutions found their place here, with special consideration of Silesian Dance Theatre and Bytom's Theatre of Dance and Movement "Rozbark".

Transformation of the audience related to evolution of the theatrical art and scenic space as well as tastes of the spectators has been described as well.

In summary, dissertation about the modern dance theatre has interdisciplinary character, and subjects dealt with here are in relation with communicological, esthetical and silesian based studies.